Z p r a v o d a j

Vydává Český zahrádkářský svaz - Územní sdružení Šumperk – Jeseník

2

2015

Členské známky ČZS na rok 2016 jsou již k dispozici na ÚS. Lze si je vyzvednout vždy v úřední dny od 10.00 do 14.00 hod. Úřední dny jsou vždy každou druhou středu v měsíci: 4.11., 11.11., 2.12. a 9.12. Další dny pak v roce 2016

Představenstvo ÚS ČZS ŠUMPERK- JESENÍK vyhlásilo, na rok 2015 soutěž o nejlepší zahrádku v zahrádkářských osadách sdružených pod ÚS.
Soutěže se mohli zúčastnit členové ZO, mimo těch, kteří jsou, členy představenstva Územního sdružení.
Soutěž měla proběhnout ve dvou kategoriích**: užitková zahrádka** (pěstování zemědělských plodin)
okrasná a rekreační zahrádka (okrasné květiny a dřeviny)
Pro nedostatek zájmu ze strany ZO, soutěž byla anulovaná.

Přehled o registraci ZO
Průběhu registrace ZO do spolkového rejstříku podrobně informuje PÚS předseda ÚS př. Hudos s tím, že některé ZO v mnoha případech dělají chyby, a musí se jim neustále na tyto chyby poukazovat, aby si je opravily. Jako první odevzdala žádost ZO LOVAK která je již v rejstříku evidovaná. V přehledu žádostí o registraci ZO do spolkového rejstříku již podalo 35 ZO a 6 zatím ne.

Bude nutné tak, jako každý rok, **vypracovat hlášení** o činnosti ZO a poté je doručit na ÚS tak, aby ÚS mohlo vypracovat sumář za celý okres. Tiskopis bude součástí Zpravodaje (ne již Věstníku jak tomu bylo dříve).
Od roku 2014 **úlohu Věstníku přebírá Zpravodaj**, který obsahuje nejen informace, které byly zveřejňovány ve Věstníku, ale navíc je doplněn řadou kulturních informací z dění Svazu. Za tímto účelem došlo k přechodu na částečně barevný tisk, neboť tyto informace vyžadují zveřejnění značného obrazového materiálu.
Poznámka: Veškeré formuláře a tiskopisy lze najít na stránkách ČZS z.s. kde jsou i ke stažení.

Den otevřených dveří
SEMO a.s. Smržice připravilo tradiční den otevřených dveří na 25. 7. 2015. Za ÚS se zúčastnil Siegel S., Čmerda J. a Hudos Z.
V úvodu ing. Jan Prášil uvedl, že všechny účastníky vítá v samotném středu a srdci semenářské produkce Československa, ve firmě SEMO ve Smržicích. Přítomné seznámil se semenářskou produkcí semenářského podniku. Připravena byla exkurze po areálu, ukázkové parcelky zelenin, květin i bylinek, přednášky i poradna na téma pěstování a ochrana rostlin a mnoho dalšího. Na závěr bylo účastníkům poskytnuto bezplatné občerstvení. Byla zde i možnost zakoupení v podnikové prodejně semena zeleniny, květin i bylinek.

Odborná přednáška.
Dne 17. 10. 2015 proběhla odborná přednáška rostlinolékaře ing. Jaroslava Roda CSc. Přednáška byla zaměřena na pěstování zeleniny a to hlavně na teplomilnou zeleninu, okurky, rajčata papriky atp. Bylo použito mnoho obrazového materiálu k pěstování zeleniny, ale i seznamy chemických přípravků na ochranu. Rovněž tak pohovořil o ochraně ovocných stromů. Přednáška byla na vysoké úrovni, dle hodnocení přítomných, a přítomným rozšířila potřebné znalosti. Přednášky se zúčastnilo 35 členů ze základních organizací.

Výstavy v ZO ČZS ÚS Šumperku – Jeseník

- Obě ZO v Javorníku uspořádaly dne 25.— 26. 9. 2015 výstavu výpěstků svých členů. Zúčastnilo se jich 46 vystavovatelů, bylo 65 odrůd ovoce, 38 druhů zeleniny, 1 kolekce bonsají. Zúčastnilo se 210 žáků, 215 občanů. Nejvzdálenější vystavovatel byl z Holandska, který vystavoval velikou dýni. Zřejmě šlo o typ našeho Goliáše.
- Výstava zahrádkářů ZO ČZS Sobotín se konala ve dnech 3. a 4. října 2015. Jako každoročně byla tato výstava na vysoké úrovni. Zvláště pak květinové aranžmá v provedení šikovných zahrádkářek z této organizace. Ti, kdož jste tuto výstavu nenavštívili, neopomeňte ji navštívit v roce 2016.

Zahrádkářská výstava v Rapotíně.
Ve dnech 8 a 9 srpna proběhla výstava mečíků, kterou pořádali ZO Rapotín za spoluúčasti ZO Rapotín – Losinka. Vystavené kultivary byly povětšinou mimo místních také vystavovány pěstiteli ze sousedních regio-

nů. Bylo zde k vidění mimo tradičních kultivarů i několik zajímavých novinek a novošlechtění. Před oficiálním otevřením výstavy bylo provedeno vyhodnocení vystavených kultivarů. Pěstitelé, kteří se svými kultivary umístili na předních místech (v každé kategorii 1-3) byli mimo diplomů oceněni také věcnými cenami. Byla to jak již v minulosti je známo velice hezká výstava, která pomáhá každoročně propagovat zahrádkářské hnutí, za což patří pořádajícím organizacím vřelý dík.

Zahrádkářská výstava v Sobotíně.
Výstava zahrádkářů ZO ČZS Sobotín se konala ve dnech 3. a 4. října 2015. Jako každoročně byla tato výstava na vysoké úrovni. Zvláště pak květinové aranžmá v provedení šikovných zahrádkářek z této organizace. Ti kdož jste tuto výstavu nenavštívili, neopomeňte ji navštívit v roce 2016.

Zahrádkářská výstava v Dubicku.
I když letošní rok byl, a dosud stále je, pro zahrádkáře nepříliš příznivý, rozhodl se výbor ZO ČZS Dubicko ve svých prostorách uspořádat výstavu ovoce a zeleniny pro širokou veřejnost a ukázat tímto práci svých členů. Výstava proběhla ve dnech 18 a 19 října. Výstavu navštívili i členové US ČZS Šumperk-Jeseník, kteří se velice pochvalně vyjádřili nejen o velice hezké výstavě, která byla vkusně doplněna kresbami žáků místních základní a mateřské školy, ale také k tomu jak svoji budovu neustále opravují a zkrášlují. Byť je tato ZO do počtu členů malá tak její činnost by měla být pro ostatní organizace v rámci Územního sdružení vzorem.

Instruktoři radí, informují

Podzim na zahradě.
➢ Někdy zůstávají po sklizni zeleniny nezryté záhony až do jara, nebo jsou-li přeryté, tak pouze jen mělce. Máme-li v příštím roce docílit nejen hojné, ale i zdravé zeleniny, pak má být každý záhon i ihned po sklizni řádně a hluboko zrytý. Dělá se to proto, že země může v dutinách pojmout značné množství vody. Za mrazu voda zmrzne v hroudě v led, přitom se roztáhne asi o jednu desetinu svého objemu, čímž se půda lépe zvedne a uvolní. Když nastane obleva, částečky půdy opět klesají při tání ledu, aby se při mrazu zase zvedly. Tím se důkladně zkypří hluboko zrytý a ledem ležící záhon, což bychom nedocílili ani několikanásobným přerýváním. V půdě obsažené tvrdé zbytky se rozdrobí, a tak se podporuje vylučování z nich obsažených látek. Rovněž to velmi prospívá i rozkladu chlévského hnoje, a zemina se provětrá. Hlubokým rytím na zimu se též zničí různí živočišní škůdci a všelijaké plevele. Velká část v zemi obsažených plevelových semen se dostane na povrch a bývá zničena mrazem. Proto je hluboké podzimní rytí nutné, protože uvolňující a kypřící účinek mrazu je značný. Na záhonech zrytých teprve na jaře rostliny trpí více nedostatkem vody než na záhonech zrytých na podzim. Tím se rostlinám, které beztak musí každoročně dlouhé období sucha, značně škodí.

Podzimní výsadba ovocných stromů.
➢ Ve druhé polovině měsíce (října) začíná období výsadeb. U většiny druhů ovocných stromů, s výjimkou broskvoní, dáváme přednost výsadbě podzimní před jarní. Stromky či keře by však měly být dostatečně vyzrálé ve dřevě, což mnohdy postrádají jednoletí štěpovanci. Při jakékoli manipulaci nesmí u stromku přeschnout kořena. Je jistější, když na dobu 24 hodin před výsadbou ponoříme stromek s kořeny do vody. V této době můžeme vysazovat rybíz a angrešt, přestože brzy z jara raší. Keře sázíme tak hluboko, aby byly nejspodnější pupeny zakryty zeminou 10 až 15 cm. Dají se vysazovat i další ovocné druhy s výjimkou broskvoní, které sázíme přednostně až na jaře. Dbáme na to, abychom si ve školce zakoupili pouze jakostní a zdravý výsadbový materiál.

Na četné dotazy ještě pár slov k česneku.
➢ Nejčastější omyly při pěstování a nákupu česneku
O česneku, jeho pěstování i kvalitách jednotlivých odrůd se traduje mnoho „zaručených“ pravd, které však se skutečností nemají nic společného. Zákazníci jsou mnohdy klamáni.

Nejlepší odrůda je…
➢ Žádná odrůda není nejlepší ve všech vlastnostech, což ostatně platí pro všechny plodiny. Každá odrůda česneku je charakteristická něčím jedinečným – nemůže mít zároveň výhody paličáku i nepaličáku, velkostroužkové odrůdy (Dukát, Havran, Jovan) zase nemohou mít množitelský koeficient srovnatelný s odrůdami s menšími stroužky (Slavin, Benátčan).
V posledních letech si velkopěstitelé nejvíce oblíbili odrůdu Bjetin – ani tuto odrůdu však nemůžeme jednoznačně označit za nejlepší.

Typický český česnek je modrý paličák
➢ Není. V období mezi světovými válkami byl poměr mezi pěstováním paličáku a nepaličáku spíše ve prospěch nepaličáku, až po válce se „síly“ vyrovnaly, hlavně zásluhou první registrované odrůdy Bzenecký paličák. Jeho obliba trvala v drobné produkci i nadále, ale celkově v socialistickém zemědělství jasně převažo-

valo pěstování bílého nepaličáku (odrůda Záhorský), který se pěstoval až na devadesáti procentech osázených ploch. Zvýšená popularita modrého paličáku vznikla až v poslední době a je nesmyslně medializovaná.

Modrý paličák je vždy český

➢ Není. Tento mýtus je významně zneužíván pro klamání zákazníků. Například ze Španělska se k nám dováží česnek hlavně ze skupiny modrých paličáků – takže je to vlastně opačně. Většina modrého paličáku u nás vydávaného (a prodávaného) za český byla vypěstovaná jižně od Pyrenejí.

Na Václava (28. září) do země

➢ Ačkoliv tento termín někteří pěstitelé stále preferují, není možné ho doporučit všeobecně. Aby byl zdravotní stav porostu co nejlepší a tím i nejvyšší výnos, je třeba sázet do chladné země.

Česnek je třeba stříkat proti plísni

➢ Česnek netrpí během vegetace žádnou chorobou ze skupiny plísní, proto jsou postřiky fungicidy z ekonomického i ekologického hlediska zbytečné a nevhodné. Žloutnutí, případně až zasychání špiček listů (což u cibule způsobuje plíseň cibulová), je důsledkem nedostatečného příjmu dusíku. Proto nepomůže postřik fungicidem, ale přihnojení. Jedinou chorobou, proti níž má smysl chemický postřik během vegetace, je rez (správně rzivost) česneku. Ale s tou se pěstitelé setkávají jen v některých letech.

Háďátko je viditelné pouhým okem

➢ Není. Háďátko zhoubné, nejobávanější škůdce česneku, může mít délku i přes jeden milimetr, jeho síla se však měří v setinách milimetru. Bez mikroskopu je nikdo neuvidí. Lidé často za toto háďátko považují cokoliv, co má hadovité tělo.

Česnek se nezalévá

➢ Některé předchozí vlhké roky ukázaly, kolik vody česnek snese a jak mu to prospívá. Proto není nutné bát se závlahy. Česnek snese hodně vody, ale stát v ní nechce.

Česnek se nehnojí

➢ Ani česnek nedá výnos bez živin. Potřeba živin je uváděna různými autory různě. Tady je jeden příklad potřeby živin při výnosu 10 tun z hektaru: dusík 100–140 kg, draslík (K_2O) 120–200 kg, fosfor (P_2O_5) 40–60 kg, vápník (CaO) 40–70 kg, síra 10–20 kg. Nižší hodnoty platí pro těžké humózní půdy, vyšší hodnoty pro půdy lehké.

Konzumní částí česneku je palice

➢ Není. Konzumní částí je složená cibule. Palicí se označuje květenství paličáků složené z květů a pacibulek. Odtud je také rozdělení česneků na paličáky a nepaličáky. Nepaličáky květenství, tedy palice, netvoří.

Česnek nesnáší přímé hnojení hnojem

➢ Čerstvý slamnatý hnůj je zcela nevhodný. Pokud je však rozleželý, je možné přímé hnojení za předpokladu, že při přípravě půdy bude promíchán v celém profilu ornice.

v Šumperku 20.10.2015

Územní sdružení
Českého zahrádkářského svazu
Zemědělská 2520/16, 787 01 Šumperk

Redakční rada: Čmerda Jiří, Hroch Pavel, Siegel St.
Za obsahovou a věcnou stránku odpovídá: Čmerda Jiří (konečná úprava)